Crynodeb Gweithredol

Yr ymchwil

Dyma drydydd adroddiad blynyddol Age Cymru sy'n edrych ar gyfnodau o oedi wrth i bobl dros 55 oed yng Nghymru geisio cael mynediad at ofal cymdeithasol. Rydym yn parhau i glywed gan bobl hŷn sy'n wynebu cyfnodau hir o aros wrth geisio trefnu asesiadau gofal cymdeithasol, a chyfnodau o aros cyn bod pecyn gofal ar waith.

Rydym yn clywed gan fwy o bobl hŷn sydd wedi cael trafferth ers yr argyfwng costau byw, ond dydyn nhw ddim yn gymwys ar gyfer cymorth ariannol, a phobl sy'n ei chael hi'n anodd deall trefniadau codi tâl ar gyfer gwasanaethau gofal cymdeithasol.

Casgliadau

1. Mae'r cynnydd yn y galw am ofal cymdeithasol yn dilyn y pandemig rhwng 2021 a 2022 wedi lleihau. Mae'n ymddangos bod ymdrechion yr awdurdodau lleol yn lleihau amseroedd aros. Fodd bynnag, mae nifer o bobl yn gorfod aros am gyfnodau hir cyn cael mynediad at ofal cymdeithasol.

2. Mae ymdrechion ar waith i adfer gofal cymdeithasol ac mae'r gwaith yn parhau, ond mae cymhlethdod cynyddol, y galw a'r amcanestyniadau am boblogaeth y dyfodol yn golygu bod angen mwy o newidiadau yn gyflym.

3. Mae angen gwella'r ffordd mae'r gwasanaethau cymdeithasol yn cyfathrebu gyda phobl hŷn a'u teuluoedd ar y pwynt cyswllt cyntaf, ac wrth iddynt aros am asesiadau neu becynnau gofal.

4. Mae angen i'r broses o wella'r gefnogaeth i ofalwyr di-dâl ddigwydd yn gyflymach.

5. Nid yw systemau casglu data yn gallu arddangos y cyfnodau o aros yn effeithiol o hyd.

6. Mae trefniadau cyllido tymor byr yn golygu bod gwasanaethau gofal a gwasanaethau cymorth lefel is yn parhau i fod mewn perygl.

7. Mae cyngor gwael ynghylch codi tâl gan rai gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol, a chymhlethdodau'r trefniadau codi tâl yn golygu y gallai rhai pobl hŷn fod yn talu mwy na'r swm a ganiateir drwy godi tâl tecach, gan roi pwysau gormodol ar gyllid.

8. Mae cyfathrebu gwael ynghylch rhyddhau cleifion o'r ysbyty yn golygu bod pobl hŷn yn aros yn yr ysbyty yn hirach nag sydd raid.

9. Mae awdurdodau lleol yn darparu cefnogaeth fewnol gynyddol ar gyfer taliadau uniongyrchol a allai ganiat5u cynnydd yn nifer y bobl hŷn sy'n gweld taliadau uniongyrchol fel opsiwn mwy deniadol.

Argymhellion

Argymhelliad 1:

Mae angen i Lywodraeth Cymru, ADSS Cymru, Gofal Cymdeithasol Cymru ac awdurdodau lleol gydweithio i sicrhau bod mecanweithiau adrodd yn gallu dangos lle mae canlyniadau cadarnhaol yn hytrach na chofnodi allbynnau.

Argymhelliad 2:

Dylai awdurdodau lleol asesu a yw eu prosesau presennol ar gyfer darparu cyngor a gwybodaeth gychwynnol a mynediad parhaus at gyngor a gwybodaeth yn diwallu anghenion pobl hŷn. Mae angen canolbwyntio ar sut mae gwybodaeth am godi tâl tecach yn cael ei chyfathrebu, a pha mor dda yw'r broses o gyfathrebu gwybodaeth.

Argymhelliad 3:

Dylai awdurdodau lleol roi ffocws ychwanegol ar yr unigolion hynny sydd, ar hyn o bryd, yn aros mwy na 30 diwrnod cyn cael asesiad anghenion gofal neu cyn bod pecyn gofal ar waith.

Argymhelliad 4:

Dylai awdurdodau lleol ddarparu cymorth rhagweithiol i'r rhai sy'n aros mwy na 30 diwrnod.

Argymhelliad 5:

Mae angen i fyrddau partneriaeth rhanbarthol, awdurdodau lleol a gwasanaethau'r trydydd sector weithio gyda'i gilydd i wella'r cymorth ymyrryd ac atal cynharach sydd ar gael i bobl hŷn.

Argymhelliad 6:

Dylai Llywodraeth Cymru, byrddau partneriaeth rhanbarthol, byrddau iechyd ac awdurdodau lleol sicrhau bod cyllid y trydydd sector yn cael ei ddarparu mewn modd cynaliadwy.

Argymhelliad 7:

Mae angen rhoi pwyslais ar ddysgu a rhannu arfer da ymhlith awdurdodau lleol. Bydd hyn yn lleihau llwyth gwaith awdurdodau lleol a'u helpu i osgoi heriau y mae awdurdodau lleol eraill wedi'u hwynebu.

Argymhelliad 8:

Dylai Llywodraeth Cymru, byrddau partneriaeth rhanbarthol ac awdurdodau lleol sicrhau bod gofynion y Siarter ar gyfer Gofalwyr Di-dâl yn cael eu bodloni.

Mae Age Cymru yn elusen gofrestredig 1128436. Cwmni cyfyngedig drwy warant ac wedi cofrestru yng Nghymru a Lloegr 6837284. Cyfeiriad cofrestredig y swyddfa Llawr Gwaelod, Tŷ Mariners, Llys Trident, Heol East Moors,Caerdydd CF24 5TD.
©2024 Age Cymru.